

Brüsszel, 2025. szeptember 22.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2023/0008 (COD)

9858/25
ADD 1 REV 1

SOC 363
STATIS 46
CODEC 750

TERVEZET – A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban az európai népesség- és lakásstatisztikákról, a 862/2007/EK rendelet módosításáról, valamint a 763/2008/EK és az 1260/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS A TANÁCSI RENDELET elfogadása céljából
– Tervezet – A Tanács indokolása

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2023. január 20-án benyújtotta az európai népesség- és lakásstatisztikákról, a 862/2007/EK rendelet módosításáról, valamint a 763/2008/EK és az 1260/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló rendeletre (az európai népességstatisztikákról szóló rendelet) irányuló javaslatát¹.
2. E javaslat célja a meglévő demográfiai, migrációs és népszámlálási statisztikák integrálásával harmonizált keretet létrehozni az európai népesség- és lakásstatisztikák számára. A demográfiai változásokkal, a társadalmi kohézióval és a fenntartható fejlődéssel összefüggő uniós szakpolitikák támogatása érdekében javítani kívánja a tagállami adatok összehasonlíthatóságát, időszerűségét és relevanciáját.

¹ ST 5588/23.

3. A javaslatot a statisztikai munkacsoport számos ülésen vizsgálta.
4. Az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész) 2023. június 21-én jóváhagyta a tárgyalási megbízást, és e megbízás alapján felkérte az elnökséget, hogy kezdje meg a tárgyalásokat az Európai Parlamenttel annak érdekében, hogy első olvasatban megállapodás születhessen.
5. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2024. március 6-án módosított megbízatást² hagyott jóvá, majd 2025. május 7-én iránymutatást nyújtott³ a Parlamenttel folytatott tárgyalások következő lépéseit illetően.
6. Az Európai Parlament Foglalkoztatási és Szociális Bizottsága (EMPL bizottság) a 2023. október 2-i ülésén elfogadta jelentését, majd azt a Parlament a 2023. október 18-i plenáris ülésén megerősítette. A Parlament 2024. április 24-én, kevéssel az Európai Parlament 9. jogalkotási ciklusának vége előtt elfogadta első olvasatban kialakított álláspontját.
7. A Tanács és a Parlament közötti tárgyalások 2023 novemberében, a spanyol elnökség alatt kezdődtek, majd a belga és a lengyel elnökség alatt is folytatódtak. A tárgyalások 2024 márciusának közepe és 2024 vége között szüneteltek: kezdetben az Európai Parlament jogalkotási ciklusai közötti váltás, később pedig az új Bizottság kinevezésével kapcsolatos munkateher miatt.
8. Az ötödik háromoldalú egyeztetésen, 2025. május 12-én a Tanács és a Parlament tárgyalócsoportjai ideiglenes megállapodásra jutottak.
9. Az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész) 2025. május 28-án, a megállapodás elérése céljából elemezte a végső kompromisszumos szöveget, és megerősítette azt⁴.

² ST 7138/1/24 REV 1.

³ ST 8117/25.

⁴ ST 9153/25.

10. Az Európai Parlament EMPL bizottsága 2025. június 5-én megerősítette a politikai megállapodást, majd az EMPL bizottság elnöke 2025. június 6-án levelet küldött az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének, amelyben megerősítette, hogy amennyiben a Tanács a jogász-nyelvész ellenőrzést követően első olvasatban jóváhagyja a rendeletet, a Parlament a második olvasat során jóváhagyja a Tanács álláspontját.

II. AZ IDEIGLENES MEGÁLLAPODÁS ELEMEI

11. Az Európai Parlament és a Tanács tárgyalásokat folytatott azzal a céllal, hogy olyan megállapodás születhessen a Tanács első olvasatban kialakított álláspontja alapján, amelyet a Parlament a második olvasatban módosítások nélkül jóvá tudna hagyni. A Tanács első olvasatban kialakított álláspontjának szövege teljes mértékben tükrözi a két társjogalkotó által az Európai Bizottság közreműködésével kialakított kompromisszumot.

Alapnépesség

12. A javaslat politikailag és technikailag egyik legérzékenyebb eleme az alapnépesség fogalma volt. A végső kompromisszumos szövegben az a kötelezettség szerepel, hogy csak nemzeti szinten kell a teljes népességre alkalmazni a becslési módszereket. Ez a kötelezettség konkrétan három statisztikai témára vonatkozik: „a személy alapvető jellemzői”, „a személy társadalmi-gazdasági jellemzői” és „a személy háztartási helyzete”. Emellett, ha további becslések állnak rendelkezésre, a tagállamok külön kiigazítási kategóriát használhatnak. Ez a kiegészítő, de önkéntesen alkalmazandó kiigazítási eszköz lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az adathiányok figyelembevétele mellett megbecsüljék a teljes népességet. E kiigazítási kategória használata esetén a tagállamoknak a kapcsolódó minőségjelentésekben ki kell fejteniük módszertanukat, és igazolniuk kell a kategória használatát.

13. A minősített többségi szavazáshoz szükséges népességi adatokat illetően az Eurostat minden év szeptember 30-áig közli a Tanáccsal minden tagállam teljes népességét. Ehhez a tagállamok által a rendelet mellékletében foglaltaknak megfelelően benyújtott adatokat veszi alapul. A tagállamok minden év szeptember 1-jéig módosíthatják adataikat.

Nehezen elérhető népességcsoportok

14. Az ideiglenes megállapodásban immár szerepel a nehezen elérhető népességcsoportok fogalmának meghatározása, utalva azokra a meglévő akadályokra, amelyek megnehezítik bizonyos személyeknek a statisztikai adatgyűjtésbe történő teljes és reprezentatív jellegű bevonását vagy annak keretében történő azonosítását. A fogalom a preambulumban és a rendelkező részben is szerepel, aminek oka, hogy a jogalkotó fokozott erőfeszítéseket kíván látni e népességcsoportok statisztikai lefedettségének javítására.
15. A jobb lefedettség elősegítése céljából a kompromisszumos szöveg rendelkezéseket tartalmaz kísérleti projektekre és megvalósíthatósági tanulmányokra vonatkozóan, amelyek célja felmérni az olyan csoportokra vonatkozó adatok rendelkezésre állását, mint az intézményekben élő, a hajléktalan vagy a fogyatékossgal élő személyek. E tanulmányok – az adatvédelmi szabályok tiszteletben tartása és a nemzeti képességek figyelembevétele mellett – fel fogják térképezni a megfelelő módszertanokat.

Eltérések

16. Amennyiben a rendelet, illetve az az alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló vagy végrehajtási jogi aktusok alkalmazásához a nemzeti statisztikai rendszerek jelentős kiigazítására van szükség, a tagállamok eltérést kérhetnek. Ennek időtartama kezdetben legfeljebb három év, ami egy alkalommal legfeljebb további három évvel meghosszabbítható, amennyiben ezt megfelelően indokolják.

Biztosítékok

17. Az ideiglenes megállapodás az európai népszámlálások sajátosságaihoz igazított minőségi biztosítékokat vezet be. Ezekkel biztosítani lehet, hogy ne legyenek szükségtelen átfedések az európai népszámlálásokról szóló rendelet, valamint az egyedi szinten, mintavétel útján gyűjtött adatokon alapuló, személyekre és háztartásokra vonatkozó európai statisztikák közös keretének létrehozásáról szóló rendelet⁵ alapján gyűjtött adatok között. A kompromisszumos szöveg ezenkívül kizárja azon adatok gyűjtését, amelyek jellegüktől fogva csak közvetlenül az egyénektől, felmérések révén szerezhetők be.
18. A végrehajtás megkönnyítése érdekében az ideiglenes megállapodás rögzíti azt az általános szabályt, hogy a végrehajtási jogi aktusokat legalább 18 hónappal a vonatkozó referenciaidő kezdete előtt el kell fogadni. Ez alól két kivétel van: az első referenciaidőkre vonatkozó végrehajtási jogi aktusokat legkésőbb 12 hónappal ezen időszak kezdete előtt, míg a nép- és lakásszámlálási adatokra vonatkozó végrehajtási jogi aktusokat legalább 24 hónappal a referencia-időpont előtt kell elfogadni.

Eseti adatgyűjtés

19. Az ideiglenes megállapodás strukturált mechanizmust hoz létre a további adatgyűjtések számára. Ezen adatgyűjtések célja a váratlan rövid távú vagy válsághelyzettel összefüggő statisztikai igények kielégítése, és azok megszervezésére az 5. cikkbe felvett, felhatalmazáson alapuló vagy végrehajtási jogi aktusok révén kerül sor.
20. Az arányosság biztosítása, valamint a folyamatban lévő statisztikai munka megzavarásának elkerülése érdekében a következő korlátozások érvényesek: a) minden ideiglenes adatgyűjtés legfeljebb három évig tarthat, b) két egymást követő adatgyűjtés között el kell telnie legalább két évnek, valamint c) az ideiglenes adatgyűjtés és a népszámlálási referenciaidők között nem lehet átfedés.

Melléklet

21. A melléklet – a megvalósíthatóság és a magas adatminőség biztosítása érdekében – tartalmazza a statisztikai követelményeket, a periodicitást, a területi bontásokat és az adattovábbítási határidőket.

⁵ [\(EU\) 2019/1700 rendelet az egyedi szinten, mintavétel útján gyűjtött adatokon alapuló, személyekre és háztartásokra vonatkozó európai statisztikák közös keretének létrehozásáról.](#)

22. A jogalkotók szerint a hat hónapos gyakoriság és a társadalmi-gazdasági jellemzők esetében az éves adatok nem hordoztak olyan statisztikai értéket, amely indokolná az ezek által a nemzeti statisztikai rendszerekre háruló terhet, ezért ezeket törölték a szövegből.
23. A kompromisszumos szöveg megerősíti, hogy az épületek energiahatékonyságára vonatkozó adatok – az (EU) 2024/1275 irányelvnek megfelelően – kizárólag a nemzeti adatbázisokból érkeznek majd. Ez a rendelkezés biztosítja a jogi egyértelműséget, és segít elkerülni új jelentéstételi kötelezettségek bevezetését.
24. A T + 24 hónapos adattovábbítási határidő a legkomplexebb adatkészletek – többek között a tízévenként gyűjtött adatok, a „Családok és háztartások” tárgykör alatt gyűjtött adatok, valamint a LAU (helyi közigazgatási egység)⁶ területi szintű többéves adatkészletek – esetében megmaradt.
25. Egyes éves vagy többéves adatkészletek esetében 2035-ig tartó átmeneti időszak került meghatározásra. Bizonyos éves adatkészletek esetében 2035-ig 12 hónapos határidő alkalmazandó, majd ezt követően a határidő 10 hónapra rövidül. A többéves adatkészletek esetében a határidő 2035-ig 24 hónap marad, majd ezt követően 18 hónapra változik. Ezek az átmeneti időszakok garantálni fogják a fokozatos és megvalósítható végrehajtást.
26. A bevándorlókra vonatkozó negyedéves adatokra 120 napos határidő, a teljes lakosságra vonatkozó éves adatokra és a népmozgalmi eseményekre pedig 60 napos határidő került meghatározásra.

Az alkalmazás kezdőnapja és az első referenciaév

27. Mivel a rendelet elfogadására az eredetileg tervezettnél később kerül sor, az alkalmazás kezdőnapja 2028. január 1-jére módosult. Következésképpen 2027 lesz a rendelet szerinti adatgyűjtés első referenciaéve.

⁶ [A helyi közigazgatási egységek \(LAU-k\) arra szolgálnak, hogy az EU területét fel lehessen osztani helyi szintű statisztikák készítése céljából. Ezek egy országnak a tartomány, régió vagy állam szintje alatti, alacsony szintű közigazgatási egységei.](#)

III. ÖSSZEGZÉS

28. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja teljes mértékben tükrözi az Európai Parlament és a Tanács közötti tárgyalások során – a Bizottság segítségével – kialakított kompromisszumot.
29. Ezt a kompromisszumot megerősíti az a levél, amelyet az EMPL Bizottság elnöke 2025. június 6-án küldött az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének. Az említett levélben az EMPL bizottság elnöke jelezte, hogy javasolni fogja bizottsága tagjainak és azt követően a plenáris ülésnek, hogy a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontját – a két intézmény jogász-nyelvészei által elvégzett ellenőrzést követően – a Parlament második olvasata során módosítás nélkül fogadják el.
-